

Motion till riksdagen 2023/24:292

av Joar Forssell (L)

Europeisk federation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en framtida europeisk federation bör organiseras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rysslands fullskaliga anfällskrig mot Ukraina tillsammans med en alltmer polariserad värld där demokratier står på ena sidan och auktoritära diktaturer på den andra gör att frågan om hur EU-samarbetet ska fördjupas är viktigare än någonsin. Av både politiska, demokratiska och ekonomiska skäl bör Sverige mot bakgrund av detta snarast ta steg mot ett långt mycket djupare EU-samarbete.

EU-samarbetet har inneburit fred i Europa, det har gjort våra samhällen rikare och stärkt människors rättigheter. Efter brexitomröstningen trodde många att fler länder skulle följa Storbritannien och lämna unionen, men det vi sett är det motsatta. Stödet för vår europeiska union har aldrig varit så här starkt; samtidigt ser vi att nationalistiska krafter växer och att unionen behöver reformeras.

Europa har historiskt präglats av krig och konflikter, men genom bildandet av unionen har våldet fått ett slut och de väpnade konflikterna lagts åt sidan. Konflikten inom unionen handlar numera om hur samarbetet ska formas för att möta den tid vi lever i. Genom EU:s fria rörlighet kan människor resa och arbeta i Europa, varor kan röra sig fritt och tjänster kan säljas över gränserna. När Storbritannien röstade för att lämna EU förutspådde många en dominoeffekt, men den har uteblivit och resultatet är i stället att stödet ökat och att fler än någonsin tror på vårt europeiska samarbete. Samtidigt är Europas befolkning kritisk till hur unionen fungerar i dag, och efterfrågar reformer för att stärka samarbetet.

Dagens utmaningar är gränsöverskridande. Migration, brottslighet och klimatfrågan är tre områden där vi behöver ett fördjupat samarbete. EU behöver en gemensam yttre gräns och en ansvarstagande asylpolitik, vi behöver ett europeiskt FBI och ta fler gemensamma kliv för klimatarbetet. Detta är avgörande frågor, men de räcker inte. Ska

EU uppnå sin fulla potential behöver vi se över unionens struktur och säkra att EU:s gemensamma beslutsfattande blir öppnare, mer förståeligt och mer demokratiskt. Dagens system med en otydlig och svårförstådd maktindelning fungerar inte. Det fungerar inte att enskilda regeringar kan blockera majoritetsbeslut, och det är inte rätt att EU-kommissionen i praktiken fortfarande utses av regeringar, och inte av Europas folkvalda parlament.

Europa behöver därför gå mot att bli en europeisk federation där de gränsöverskridande besluten fattas tillsammans. Det handlar inte om att skapa en europeisk superstat eller att ta makt från folket; det handlar snarare om att rätt beslut ska fattas på rätt nivå. Att förflytta viss makt från enskilda regeringar är därför inte en fråga om att minska människors inflytande; det handlar om att göra vår union mer demokratisk.

Enskilda länders regeringar får mindre makt över det dagliga arbetet och i stället stärker vi EU-parlamentets inflytande och gör det till ett parlament med två kammare. Den första bör vara utsedd av medlemsländerna, och den andra direktvald av folket. Den första bör ansvara för de frågor vi bestämt att fatta beslut i gemensamt, den andra bör se till att den första inte tar sig för stora friheter. EU-kommissionen bör av demokratiska skäl inte utses av de olika medlemsländernas regeringar. Istället bör folkförankringen, möjligheten att utkräva ansvar och det demokratiska mandatet stärkas genom att kommissionen utses av parlamentet på liknande sätt som regeringen utses av riksdagen. Då skulle EU:s medborgares viljor i högre grad återspeglas i kommissionens sammansättning och politik.

I svåra tider behövs ett EU som prioriterar det allmänna välbefinnandet över särintressen, och ett ledarskap som inte bara reagerar utan utvecklar. Det är dags att EU rör sig mot att bli en federation, men det kräver politiker som inte bara pratar om vikten av samarbete utan också utvecklar det samarbetet. För att detta ska bli möjligt måste ett utredningsarbete om en framtida federations organisation påbörjas snarast.

Joar Forssell (L)